

НАПРЯМКИ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ФІНАНСОВИХ ВІДНОСИН В КОНТЕКСТІ ЕКОЛОГІЧНО СТАЛОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

студент гр. Ммс-31/1м **Мирошниченко Д.В.**

Питання екологічно сталого розвитку на даний час є дуже актуальними для України. Це можна пояснити тим, що тривалий час в економіці головним був принцип отримання максимального результату при мінімальних витратах, що призвело до неузгодженості темпів економічного розвитку та вимог екологічної безпеки, появи великої кількості природоємних галузей з високою питомою вагою ресурсоемних технологій. Все це призвело до формування в Україні техногенного типу економічного розвитку, наслідком чого є поява кризових явищ у навколишньому природному середовищі, що, в свою чергу, негативно впливає на життєдіяльність людини і суспільства.

З питаннями гармонізації відносин людини і навколишнього природного середовища, вирішенням економічних проблем раціонального природокористування пов'язані праці таких вчених та науковців: А.О. Бабич, О.Ф. Балацький, П.І. Гайдуцький, М.Я. Дем'яненко, Р.А. Іванух, Я.В. Коваль, О.В. Крисальний, П.П. Лайко, Д.В. Полозенко, М.І. Савлук, І.В. Сало, В.Г. Сахаєв, В.К. Терещенко, В.Я. Шевчук, В.В. Юрчишин та інші.

У роботах цих вчених розглянуті теоретичні, методичні та методологічні питання раціонального природокористування, запропоновано методи визначення економічного, екологічного та соціального збитку від втрат природо-ресурсного потенціалу. Проте питання фінансового та бюджетного регулювання у сфері суспільного виробництва досліджені недостатньо. Тому проблеми екологізації фінансових відносин та відносин пов'язаних з формуванням бюджетів кожного регіону, їх цільового використання є актуальними в даний час.

Метою даного дослідження є розгляд теоретичних основ аналізу бюджетних витрат регіону в контексті екологічно сталого розвитку.

Спочатку виділимо основні проблемні питання які виникають у сфері фінансових відносин в процесі природокористування:

1. Проблема зростання витрат на охорону навколишнього середовища, які не супроводжується підвищенням їх ефективності порівняно з іншими сферами господарювання.

2. Проблема формування оптимального механізму фінансування природокористування і охорони земельних ресурсів.

3. Проблема визначення фінансово-економічного інструментарію для регулювання природокористування та відтворення природних ресурсів.

4. Проблема відособлення управління економічною і соціальною сферами у рамках місцевого самоврядування від управління природокористуванням і охороною навколишнього природного середовища.

5. Проблема узгодження фінансово-економічних цілей підприємства з цілями діючої системи управління природокористуванням на регіональному та місцевому рівнях в умовах зміни форм власності і реструктуризації.

6. Проблема створення оптимального механізму розподілу витрат фінансів природокористування регіону.

Аналіз проблем, які виникають у сфері фінансових відносин в процесі природокористування, дозволяє запропонувати наступні напрямки оптимізації в контексті екологічно сталого розвитку регіону.

По-перше, гармонійний, планомірно збалансований розвиток регіону як цілісної соціальної еколого-економічної системи має базуватися на впровадженні системи економічних заходів екологічного регулювання на рівні регіону та посиленням ролі

місцевого самоврядування у процесах фінансового забезпечення природоохоронної діяльності.

По-друге, це не віднімає необхідність державного впливу на природоохоронну діяльність. Необхідність державного регулювання полягає у тому, що використання цілої низки регуляторних фінансових інструментів для здійснення природоохоронної діяльності (цінова екологічна політика, екологічні платежі, пільгове оподаткування та кредитування, система міжбюджетних трансферів тощо) переноситься в регіони з найгострішими екологічними проблемами, вирішення яких забезпечить просування до сталого розвитку в країні в цілому. Таким чином, мова йде про формування нової системи фінансових та бюджетних відносин регіону з органами на загальнодержавному рівні.

По третє, на загальнодержавному рівні великий потенціал має створення важелів перерозподілу коштів від забруднювачів і користувачів природних ресурсів, що матиме на меті доведення ставок і нормативів платежів до рівня, який відповідає як реальним прибуткам, так і вартості компенсаційних заходів на знешкодження забруднення, відповідно до пріоритетів збереження довкілля та реалізації принципів сталого розвитку.

По-четверте, необхідно зосередити зусилля на формуванні екологічного законодавства що відповідає завданням реалізації концепції сталого розвитку, створенні державної системи екологічного права.

Перспективами подальших досліджень є вивчення науково-методичних підходів до оцінки збитку від природокористування та розроблення напрямків оптимізації перерозподілу коштів бюджету окремого регіону з урахуванням аспектів екологічно сталого розвитку.

*Науковий керівник: доц. **Кислий В.М.***

Мирошніченко, Д.В. Напрямки екологізації фінансових відносин в контексті екологічно сталого розвитку регіону [Текст] / Д.В. Мирошніченко; наук. кер. В.М. Кислий // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 6-8 травня 2014 р.: у 2-х т. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, О.В. Люльова. - Суми : СумДУ, 2014. - Т.2. - С. 346-347.